

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY V W ROKU SZKOLNYM 2018/2019

OCENA CELUJĄCA

Otrzymuje ją uczeń, którego wiedza znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania. Twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Proponuje rozwiązania oryginalne, wykraczające poza materiał programowy. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości. Bierze udział w konkursach (literackich, ortograficznych, teatralnych lub innych); osiąga w nich sukcesy w szkole i poza szkołą. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych. Prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.

OCENA BARDZO DOBRA

Kształcenie literackie i językowe

Wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem stylistycznym i językowym, merytorycznym i logicznym. Potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie. Biegłe posługuje się słownikami i encyklopedią. Samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcyjnie materiał rzeczowy. Bezbłędnie pisze charakterystykę postaci, dziennik, podejmuje próbę redagowania charakterystyki porównawczej i autocharakterystyki; określa motywację czynów bohaterów, ocenia ich postępowanie. Opowiadania twórczo wzbogaca dialogami, elementami opisów, charakterystyki. Formułuje przesłanie wiersza, popierając wypowiedzi odpowiednim cytatem. Określa funkcję środków artystycznych poznanych w klasie IV i V. Ten sam tekst potrafi przedstawić w formie streszczenia lub opowiadania. Redaguje list do postaci literackiej, list otwarty do konkretnego adresata. Bezbłędnie pisze sprawozdanie ze spaceru, wycieczki, a w pracy poświęconej oglądanemu filmowi lub spektaklowi teatralnemu, podejmuje próby recenzji. Redaguje artykuł prasowy na podany temat. Rozumie i poprawnie posługuje się terminami z zakresu epiki, liryki, dramatu, nowych gatunków literackich (ballada, odmiany powieści, bajka). Redaguje notatkę lub wniosek z dyskusji. Projektuje folder reklamowy. Wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych.

Składnia i fleksja

Potrafi wyjaśnić, od czego zależą formy odmiany rzeczownika. Odmienia zaimki. Wskazuje ich funkcję w zdaniu, uzasadnia zastosowanie skróconych form zaimków rzeczownych. Biegle stopniuje przymiotniki i przysłówki, nazywa rodzaj stopniowania, pisze poprawnie „nie” z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym. Rozpoznaje różne typy liczebników, określa ich formy gramatyczne i funkcję w zdaniu; potrafi uzasadnić użycie danego typu liczebnika; odmienia trudniejsze liczebniki złożone. Stosuje w zdaniu rzeczownik w różnych funkcjach składniowych (podmiotu, dopełnienia, przydawki). Rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym, omawia jego budowę. Omawia, podając przykłady, różne sposoby wyrażania orzeczenia oraz podmiotu, przydawki i dopełnienia. Przeprowadza klasyfikację wypowiedzi, w tym zdań złożonych współrzędnie, rysuje ich wykresy. Słowotwórstwo Przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazów pochodzących od wyrażen przyimkowych i od czasowników. Wskazuje przyrostek lub przedrostek jako formant w jednym wyrazie i jako składnik podstawy słowotwórczej w innym. Podaje przykłady wyrażen z obocznymi tematami słowotwórczymi. Tworzy wyrazy za pomocą różnych formantów.

Ortografia i interpunkcja

Poprawnie stosuje wszystkie znaki interpunkcyjne w wypowiedziach. Poprawnie zapisuje przedrostki np. roz-, bez-, wz-.

OCENA DOBRA

Kształcenie literackie i językowe

Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania. Jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy ortograficzne, interpunkcyjne. Potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi (przede wszystkim: opowiadanie twórcze z dialogiem, elementami opisu; charakterystyka z pogłębioną oceną postaci; sprawozdanie ze spektaklu teatralnego, filmu; kwestionariusz osobowy). Dobra znajomość tekstu pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego. Poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy. Potrafi odróżnić tekst beletrystyczny od popularnonaukowego. Wskazuje podane środki stylistyczne w wierszu. Potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów.

Fleksja i składnia

Poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki; wie, czemu służy stopniowanie. Podaje przykłady różnych typów liczebników, odmienia liczebnik złożony i nieokreślony. Zastępuje różne części mowy odpowiednimi zaimkami. Na konkretnych przykładach omawia sposoby wyrażenia orzeczenia i podmiotu. Podaje przykłady zdań złożonych współrzędnie (łączenie bezspójnikowe i za pomocą spójników).

Słowotwórstwo

Od podanego wyrazu podstawowego tworzy kilka wyrazów pochodnych, będących różnymi częściami mowy. Rozpoznaje wyraz pochodny, który może być podstawowym dla innego wyrazu. Tworzy wyrazy pochodne od wyrażenia przyimkowego i od czasownika. Wyjaśnia pisownię podanego wyrazu, odwołując się do wiadomości ze słowotwórstwa.

Ortografia i interpunkcja

Poprawnie zapisuje wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach.

OCENA DOSTATECZNA

Kształcenie literackie i językowe

W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii. W miarę samodzielnie potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi (przede wszystkim: opowiadanie twórcze z dialogiem, elementami opisu; charakterystyka; sprawozdanie ze spektaklu teatralnego, filmu; kwestionariusz osobowy). Jego technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu. Zna odmiany powieści. Wie, co to jest bajka. Umie wyróżnić podstawowe elementy świata przedstawionego. Odróżnia podmiot liryczny od bohatera utworu. Zna środki artystyczne poznane w klasie IV i V. Poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela, gromadzi słownictwo na zadany temat.

Fleksja i składnia

Wyróżnia w tekście czasowniki w formie osobowej i nieosobowej; określa formę fleksyjną czasowników. Określa funkcję czasowników w zdaniu. Odmienia podane rzeczowniki przez

przypadki, oddziela temat od końcówki, wskazuje tematy oboczne. Rozpoznaje w zdaniu zaimki, przyimki, przymiotniki i liczebniki; potrafi rozpoznać ich związki z wyrazem określanym. Stopniuje przymiotniki. Rozróżnia przymiotniki proste i złożone, wyrażenia przyimkowe. Na łatwych przykładach omawia sposób wyrażenia podmiotów. Rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe. Nazywa w zdaniu części zdania (na prostszych przykładach). Układa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych. Wśród zdań złożonych rozróżnia złożone podrzędnie i współrzędnie. **Słowotwórstwo** Rozróżnia zdrobnienia. Przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu, wskazuje podstawę słowotwórczą i formant. Nazywa typy formantów. Tworzy wyrazy pochodne za pomocą podanych formantów.

Ortografia i interpunkcja

Poprawnie zapisuje liczebniki. Stosuje poprawny zapis „nie” z różnymi częściami mowy. Przenosi wyrazy zawierające przedrostek.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę tę otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

Kształcenie literackie i językowe

Jego technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu. Wypowiedzi ustne świadczą o zrozumieniu analizowanego przez niego zagadnienia. W wypowiedziach pisemnych popełniane błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie. Stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela.

Fleksja i składnia

Przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcję w zdaniu (na prostszych przykładach). Odróżnia zdania pojedyncze od złożonych i próbuje określać ich rodzaj. Łączy wyrazy w zespoły składniowe. Wymienia rodzaje zaimków i liczebników. Słowotwórstwo Zestawia pary wyrazów podstawowych i pochodnych. Przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu o przejrzystej budowie – wskazuje podstawę słowotwórczą i formant. Nazywa typy formantów. Tworzy wyrazy

pochodne za pomocą podanych formantów.

Ortografia i interpunkcja

Zna podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości w zakresie fleksji, składni, słownictwa, frazeologii, redagowania wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego przewidzianych podstawą programową. Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania w sposób zadowalający. Jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym. W wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, językowych, interpunkcyjnych. Nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.